BARCELONA 7 JUNY 1907 ANY I.—NUM. 17

METRALLA

[Surt el divendres

Baix S. Pere, 2 bis, pral.

Essent nacionalista l'acció que en el nostre poble realisa la Unió, tenen el dret y'l dever de cooperarhi tots els catalans moguts per les aspiracions del Nacionalisme, qualsevulga que sia llur pensar y sentir en materies relligioses, politiques y socials. (DECLARACIÓ DE LA VII ASSAMBLEA DE LA UNIÓ CATALANISTA).

DELS TREBALLS PUBLICATS EN SERÁN UNICAMENT RESPONSABLES ELS SEUS AUTORS

El banquet moretista

En Moret: —Debemos ir al retraimiento como protesta del pueblo honrado contra los amaños electorales perpetrados por el gobierno.....

El nostre Metrallayre: —Prou comedia, farsant, butxí de la Llibertat, protector d'en Lerroux, autor de la lley de jurisdiccions; si tu no entras al Congrés es per pór de trobarte enfront dels diputats de Solidaritat Catalana, els qui't llensarían en cara las tevas malifetas, las tevas infamias. ¿Ho tens entés, farsant?

Els exaltats

Si'l Catalanisme s'ha de quedar, ab la digestió d'un ápat de victoria, á la mateixa altura dels que fins are han malmenat la nostra vida nacional ab el mangoneix monopolisador de la política, nosaltres ens creurem que no som prou catalanistes ó que no som gens catalanistes. Si l'aspiració qu'ha d'animar als catalans d'avuy pera la construcció de la Catalunya del demá ha d'esser una aspiració fosa dintre ls motllos rovellats que han servit fins are, de patró als actes dels que tant hem combatut, nosaltres ens creurem incapacitats per pendre part en aquesta obra en la que s'edifica una Patria plena y absolutament futura.

Peró com que la realitat ens diu, ab sa veu potent, tot lo contrari; com que la rahó y la llógica ens espliquen coses oposades á n'aquestes, nosaltres malgrat les suposicions d'alguns y les afirmacions d'altres, dihém ab orgull noble y ab l'enteresa de la convicció, que som verament nacionalistes.

Nosaltres esmersém esforsos y sacrificis per la causa de Catalunya posant al seu servey tots els nostres entussiasmes y totes les nostres voluntats, tot el nostre cor y tot el nostre cap. Aném lluytant ardidament ab l'esperansa de que l'ideal esdevindrá una realitat triomfanta. Y si be en aquesta tasca hi deixém les gotes de les nostres suors y els dolors de les nostres ferides, no per aixó oblidém la serenitat ni la reflexió que guihi aquests actes. Fugint de tot fingiment dirém

ab franquesa que sabém allá ahont anem, que tenim una finalitat ficsada pera conseguir.

Y aquesta finalitat que ns anima es la finalitat veritable del nacionalisme. Es la de dignificar la condició social de la personalitat catalana dignificant al poble. En ell hi ha tota la sava que nudreix els fruits del pervindre. En ell hi resideixen totes les riqueses que poden y deuen fer gran á una nacionalitat. Nosaltres ens ficsém en els veritables puntals de la societat, en aquests puntals qu'aguantant desde fá moltes centuries el pes formidable de les tiranies y les injusticies han tingut prou fortalesa propia pera no trencarse ni podrirse malgrat el pes de tant grossa cárrega. Allí baix es ahont nosaltres hi hem vist el fonament de la definitiva reintegració catalana. Y nosaltres hi hem anat ab l'ánima plena d'alegría convensuts de que aixís feyem un remey á la patria nostra.

Mes per anarhi ha sigut precís que'ns desprenguessim de companyies qu'eren poch menos qu'incompatibles ab la tasca que'ns empreniem. Ha sigut necessari que baixessim fins á n'aquell nivell baix del poble á que'ls polítichs l'havíen llensat y qu'aixequessim la bandera de la revolta y de l'energía cantant un himne triomfador de vida nova. Ha sigut necessari que veguessim pel poble lo que li convenía y hem cercat llibertat, llibertat per tot arreu y després hem abaixat les testes y hem doblegat els genolls pera carregárnosla á sobre y durla al poble. Hem descendit, si voleu, pero ha sigut per donar la má als que restaven al fons del abim y ajudarlos al llur enlayrament.

Y d'això se n'ha dit la tasca dels exaltats y s'ens ha motejat ab aquesta paraula saturantla d'un tó despectiu plé de menyspreu. Nosaltres no hem respost á n'aquestes modificacions insidioses perque'l desitg de la pau y de la germanor entre tots els companys l'hem considerat d'un interés superlatiu. Peró es que nosaltres veyem ab pena el descuit incalificable en que's té, no la nostra obra, sinó l'esperit y el propósit de la nostra obra. Per això en parlém fent constar la nostra queixa.

Fer d'*exaltat* es una feyna borroera que mereix les censures dels distingits. Y aixis mentrestant aquests, els que saben y els que tenen, els que tant y tant parlen de regeneracions nacionals y de desvetllaments patris, han trovat la gran excusa que'ls estalvihi el treball y el sacrifici.

Nosaltres els *exaltats* hem pastat tot el fruit qu'ells després saben vestir ab la galanura dels llurs llenguatjes y de la llur eruditació. Pero consti que nosaltres l'hem pastat, hem fet doble feyna qu'ells. Hem fet l'obra y els hem donat á n'ells el goig de vestirla.

Per això es que després dels menyspreus y dels titllats bo y regoneixent la nostra insuficiencia intelectual devant dels *savis* y *dels prohoms*, ens trobém superiors á n'ells. Nosaltres som la materia y ells son la superficialitat.

¿Es de creurer que les coses segueixin aixís en lo successiu? ¿Se pot suposar que no te d'acabarse aquesta indiferencia dels de *dalt* envers els de *baix?* No. Tart ó d'hora la rahó s'imposará pera fer veurer les vritats, y nosaltres creyem qu'allavors totes aquelles inteligencies robustes y pulcres que poden prestar serveys tant senyalats á la missió cultural que te de realisar el nacionalisme, sabrán compendre tota la trascendencia y tota la grandesa d'aquesta obra perque ja no sigui més la que's rebaixi tenint per apóstols als *exaltats*, als *humils exaltats*, sinó als reflexius y serens que ab la llur prudencia, ab el llur repós y ab la llur pulcritut, se creuen, are, cumplir algun deber dels que Catalunya demana als seus fills.

¡Quí parla!

El director d'aquest *libelo* anticatalá *El Progreso*, D. Alejandro Lerroux, al ressenyar la meva detenció ho fa de la manera com acostuma, això es, de una manera baixa, indigne, malvada.

Aquest home (?) rebrech de la societat, me insulta, aprofitantse de la circunstancia de trobarme empresonat per suposats delictes polítichs, circunstancia que á totas las personas ben nascudas, sigui quina siga la seva idea, els mereix respecte.

Jo estich entre reixas, es cert, pero hi soch per defensar un ideal noble, y democrátich; no me'n dono vergonya, no; al contrari, me sento honrat; en cambi, m'amagaría sota terra si com ell, si com D. Alejandro Lerroux, se m'hagués *processat per estafa*.

Sápiga en Lerroux que l abaix firmat director de METRALLA es un treballador, que del treball viu, y no del enredo; jo soch pobre de bens materials; pero rich en honra; jo no porto com ell brillants als dits, ni menjo al Suís; pero en cambi tampoch me atormenta may el recort d'una Mina Matilde ni d'una Teresa Gavín.

Jo no'm presto á fer de *hombre de paja* com ell ho está fent de molts anys há, pel govern y demés patrioteros *d'allá dalt;* ni tinch tampoch homes de palla perque m'acompanyin, ni pinxos ni tauls que'm protegeixin com á n'ell, per la por de que li demanin comptes las moltas personas que poden demanárloshi.

Y per acabar, Sr. Lerroux, vaig á concedirli un honor que vosté no's mereix; el despreci sería la millor resposta als seus canallas insults; pero vull honrarlo, vull oferirli una ocasió més pera veurer si li queda alguna engruna de dignitat, y per lo tant escolti:

O be retira vosté, D. Alejandro Lerroux, els insults á mí dirigits per esser mentida, ó be diguim quan está disposat á entrevistarse ab mí, (això sí, sols, ben sols els dos) ahont vosté vulgui y á la hora que vulgui, puig jo li puch donar llissons de modos, de vergonya y de dignitat social.

PRIMITIU QUINTANA

Presó Nova, 2 de Juny 1907.

¡Vull un'acta!

En vista de les *caricies*
que'ns prodigan tant y tant,
un dia qualsevol Zurdo,
un altre dia'l fiscal....
En vista que á la *Modelo*
ab la calor qu'are fá
no deu fer de bon estarhi
malgrat no hi falti tabach....
En vista qu'are la ploma
es un'eyna que fá mal
mes, qu'un fusell de sis tiros
ó un revolver, ó un berdanch....
En vista de tantes *leyes*
que posen mil entrebanchs
al pobre que té la pega
d'escriurer per sos semblants....
En vista que tinch familia
que plorarian á mars
si un dia per les *caricies*
tingués de casa marxar....
En vista que no tinch acta
de senadó ó diputat
que'm pugui salvar del *trance*
ab lo de la inmunitat....
En vista que hi há qui'n té
dos ó tres, ó un gabadal
que pot repartí als amichs
ó al que fá cara de Jan...
En vista que'n Romanones
aytal gracia prodigá
al simpátich Sol y Ortega
successor de Mano el Gran;....
dech dir als qui fan METRALLA
que no'm puch mes conformar
ab los pactes que fins are
he donat els meus trevalls.
Si volen que continui
escrivint versos malalts,
plens de ripis y *otras hierbas*
que fan molt de mal passar,
han de procurar donarme
un acta de diputat:
no hi fá res que siga bruta
algú la netejará,
jo vull tenir qui m'ampari
y *vamos* l'inmunitat
no es pás tan mala persona
per no podershi tractar.
¿Per ventura *l'Alejandro*
no se hi sapigué amparar?
y mirèu ab tantes fetes
á la Model may aná,
eu cambi lo company Riu,
en Manáu, en Puig de Franch
y el nostre pobre Quintana
l'han tingut de rosegar.
¡Oh poder sublim, magnetich
de la santa inmunitat!
Si, companys de la METRALLA,
sens acta de diputat,
de senadó ó de ministre
no esperéu ja'ls meus treballs.
Ja sé que'm contestaréu,
ves ab quin ciri trencat
ens ha sortit are aquest....
Ay companys!... gat escaldat
ab aygua tébia'n te prou,
y jó m'atench al refrá....
Si vos costa trobá un'acta
per poderme regalar,
feuse amichs de'n Romanones
de'n Moret ó *d'alguien más*
ó sinó com *l'Alejandro*
no faré més que.... callar.
Vull un'acta; vull un'acta,
qu'ampari los meus trevalls.
Encare n'hi hán de sobras
per poderne regalar,
y la vritat per'anar á raurer
á les mans d'un burgés grás
que no vá podé assolirla
en lluyta noble y legal
tan se val que me la donguin.
¿No os sembla prou acertat?
Empró jo per demanarla
no vull fer ni sols un pás
no vull anar ni á Madrid
ni vull fer correr respalls,
ni vull xiular cap orellas
ni prometre més y endá;
espero que me la portin
ab safata.... y al costat
un grapadet d'estampetes
que solen fabricá'ls Banchs;
perqué *vamos* tení un'acta
y gosar d'inmunitat,
y no tenir ni cinch céntims
per un cego fer cantar,
tampoch no hi passo, *señores*,
no m'hi puch pás conformar.
A lo dicho... Metrallistes
un'acta de diputat
acompanyada de *cuanto*
mes amunt ja he esmentat,
ó sinó os quedéu sens versos
fins.... á la setmana entrant.

JAN

La Solidaritat Catalana y els treballadors

Algun dels periódichs que persegueixen un ideal hermós pero utópich, ha volgut demostrar que existeix un gran abisme entre Solidaritat Catalana y'ls obrers; y que per lo tant han fet un gran absurd al votar en pro de Solidaritat (dit sigui en honor de la veritat, també diuen qu'es error l'haver votat al lerrouxisme).

Los principals arguments que treuen y que ells creuen irrevocables son: que'l problema obrer no es local, ni regional, ni nacional; y la consabuda frase que no deixa d'estar plena de veritat: que la emancipació dels treballadors ha de ser obra dels treballadors mateixos.

Lo que diuen es veritat; el problema obrer no es ni pot esser regional ni tan sols nacional sino que es internacional. Empró volguer rebatir Solidaritat ab aquestos arguments es desconeixer el fi de dit mohiment llibertador per Catalunya.

Puig ¿quí ls ha dit, als que tal cosa exposan, que la Solidaritat se haja comprométs en arreglar de una manera radical y definitiva'l problema obrer? Ningú. Perque Solidaritat no podía prometre lo que es incapás de resoldre ningú desde dalt las esferas del Poder y si hagués promés això llavors si, que hauría sigut un absurd el votarla; pero tots sabém que sols va prometre reivindicar la personalitat catalana, trepitjada ab lleys draconianas y accions sempre y en tot cas censurables. Y per això tots los catalans que'ns enorgullim de serho varem votar ab unaminitat lo que representa una esperansa per la reivindicació de nostra nacionalitat. Y per que creiem que nostra emancipació ha de ser obra de nosaltres mateixos, varem confiar nostres poders *com á catalans* á las mans dels qu'avuy tenen la missió de fer respectar nostres sentiments patriótichs; á més nostres reivindicacions com á treballadors estem convensuts que ningú, que no sia part interessada en ells nos pot deslliurar del jou en quin nos han sotmés les aberracions de segles passats.

Per aquest motiu jo com á obrer y per lo tant explotat de la societat, dich y sostinch: que de Solidaritat Catalana, com á catalá n'espero molt, mes com á treballador n'espero tan poch com de tots los altres.

Y are no ns surtiu ab que al votar á Solidaritat hem votat á la burgesía puig encara que de burgesos n'hi han, los hem votat com á catalans y com á catalans confiem que treballarán en profit de Catalunya; y les nostres qüestions económicas nosaltres ab el nostre esfors sabrém tréurelas triomfants, apartant, y llensant de aprop nostre, tots los redemptors que ab sas buides xerrameques vulguin altra vegada desviarnos per viaranys y carrerons sense sortida en quins no hi hem guanyat rés y en cambi ha donat moltes y grans ventatjas á la verdadera burgesía, la burgesía passiva.

Estich segur que tot lo que he dit no haurá fet cap efecte als quins no senten l'ánima catalana'ls quals serán sempre refractaris al mohiment de nostra terra; mes no per això deixarém de lluytar pel assoliment de las reivindicacions que de dret pertocan á Catalunya com á nacionalitat. Y quan tindrém fesomía propia, llavors los explotats darém les últimas siselladas á l'estatua de Catalunya pera que sigui una obra d'art en quina s'hi vegin tan sols els emblemas de amor y de justicia.

BRUNO GILI

San Martí, 18 Maig 1907.

La Llengua Catalana

I

Es trist, molt tris veurer un poble que tenint llengua propia no pugui fer ús d'ella per tots sos actes. Y causa encare més fonda pena que la causa d'això sia una imposició arbitraria d' un altre poble que cap dret tingué, ni té pera tal imposició.

Al votar el Compromís de Casp un rey castellá pera que regís la confederació catalano-aragonesa no votá l'arrebassament de les llengues que parlavan les regións de que's composava la confederació; ans bé, nos dihuen Capitols de Corts y els nostres mateixos perduts privilegis que les llengues regionals debían esser respectades y aixís veyém que les Corts Catalanes devant del Rey parlan en catalá y lo Rey en llengua catalana contesta, y més encare en las Corts de la Confederació s'acorda que cada regió en dites Corts fes ús de sa llengua propia y que'l Rey contestés en llengua catalana.

Y això era en aquella época titllada per nostres detractors de retrógrada y atrassada, en aquella época en que nostra llengua tenía sa estada aixís en lo palau reyal com en la humil cabana del pastor. Filosophs y sabis la parlavan, llibres y més llibres ab ella s'escribian y aquestos llibres foren y son la admiració de propis y extranys de catalans y extranjers. Lo *Consulat de Mar* y los *Ussatges* ab ella foren escrits y Anglaterra y altres nacións podrían contestarnos si era prou aquesta llengua pera escriurer aytals llibres, si la trobaban xorca, neula, esquifida y tísica com han volgut calificarla algúns que cantan una llengua barreja d'alarb y llatí, de grech y hebréu.....

Anglaterra, dich, pot contestar si en la traducció de lleys que feren del Consulat de Mar, pera tenir un Códech ab que regular son comers maritim, s'hi trobaren cohibits, y lluny d'això veuréu que beneheixen l'hora en que nasqué una llengua que's serví pera posar la primera pedra del fonament de son poder naval y de sa gloria comercial.

Aném á Viena, aném á les grans biblioteques extranjeres y dit per homes eminents com Balaguer y altres, per cada llibre que hi trovarem escrit ab llengua *castellana* n'hi trovarem deu escrits ab la llengua que parlaren los Moncades, ab la llengua que escribiren Jaume el Conqueridor y Berenguer el Vell y ab la llengua que portá la civilisació y el progrés al Orient.

Es precís coneixer la historia de Catalunya pera coneixer l'antigüetat, la riquesa y la felicitat de nostre llengua y si al estudiar la historia de Catalunya, al trobar'n ells amortallada la nacionalitat catalana nos fá naixer la idea de ressucitarla, el mateix estudi nos fá naixer la idea de volguer que aquella parla, la nostra, la que en care conservém vibrant, sonora y rica, malgra els esforsos de cent mil detractors, renaixi torni á esser senyora y majora de sa casa, qu regni y goberni com en altre temps, desde Toulouse de Fransa fins al Ebre, y desde el Aragó les Balears.

¿Que'en trauría Catalunya de reconquerir s personalitat si aquesta personalitat restaba muda? Un gran patrici digué que la vida de la llengua es la vida de la Patria, y donchs ¿quina vid tindría Catalunya sens una llengua propia? U

altre escriptor diu, que la llengua es l'ánima del poble, y donchs ¿que faría un poble sens ánima? Fora precís amortallarlo y enterrarlo fondo, com se fá ab els cossos inanimats, ab aquells cossos que'l principi vital n'ha fugit pera sempre més.

Si'l carácter dels catalans, si'ls usos, costums, accións, vida, condicións de rassa etc., son diferents en absolut dels usos, costums, carácter y demés dels castelláns, gallegos, andalusos, etc., ¿perqué no ha d'esser diferenta sa llengua?

¿Si la Natura nos mostra arréu diversitat de tipos, diversitat de flors, diversitat de aucells, ¿perqué no hi há d'haver diversitat de llengues? Y miréu; totes les flors d'una mateixa especie tenen els mateixos matissos, podrán tenir conformacións diverses, mes precisament son les de fisonomía, com tenen els sers humáns pera coneixament del un als altres; els aucells d'una mateixa familia cantan tots una mateixa tonada y pe'l cant veuréu que'ls aucellayres coneixen els aucells sens veurels y sens equivocarse, y ¿voléu que l'home, el ser més perfecte de la creació, no pugui com flors y aucells ferse coneixer, ferse sentir, y que se'l puga apreciar á quin poble, á quin carácter, á quina nació pertany? Solemne arbitrarietat, solemne aberració es la d'aquells que en ales del desitj d'una *patria grande*, que en ales del desitj de vanitat, imposan á un poble que parli de diferenta manera que la que pot, que la que pensa y que la que li ensenyaren.

Que ho diguin al aucell que canta com un altre de diferente familia y l'aucell anirá seguint son peculiar cant y si per imposarli tal principi autoritari l'agafan y l'empresonan, veuréu que amarrat als ferros de sa gabia cantará, mes cantará planys en aquella llengua que cantava al bosch, á la raureda, á la vora del riu, boy cercant pallettes ab que construhir son níu, son níu d'amors, d' uns amors expressats ab sa llengua y no en cap altre... y si'l ceguen, si l'aucellayre posa á son costat un altre aucell de distinta familia pera que d'ell aprengui cants, s'anyora... anyora sa parla, anyora sentir els cants dels seus germans y cerca fugir, fugir lluny, molt lluny d' aquell tirá, d'aquell Nerón; y si aixó no pot lograr, calla, calla, vá decandintse, decandintse y mor...

El mateix li passa á Catalunya; l'aucellayre Estat central, nos envia aquí mestres perque d'élls aprenguém lo parlar; nos envia reyals ordres y més reyals ordres usurpant els nostres drets; un jorn, trau la llengua del casal reyal, altre día la tréu de la Diputació, en altre la tréu del Municipi, y posat á fer mal, la trau de les escoles y endintzantse encare més la trau de les families y del individuo; mes res logra, la llengua catalana es cert vá recular un día, la llengua catalana vá sofrir ab amarguesa tals adversitats, tals arbitrarietats, que no poguent plorar en un recó del palau, perque li arrebassaren llur corona de comptesa, se refugiá en en lo cor del poble, y allí tenint per trono la terra, per dosser el cel, per ceptre el cor dels seus fidels servidors, encare es veu regina, encare es veu comptesa y espera l'hora de tornar á sentarse en aquell soli de quin una mala germana, una germana altiva, una germana orgullosa la'n tragué.

IGUALADÍ.

Solidaritat

Sacrosanta paraula de poder mágich: gresól ahont fonentse metalls que aislats poch valían en surt lo més prehuat argent: tu fas dels homes separats per mal entesas rancúnias que s'odiaban com á feras, s'aymin com á germans, tu farás del mon una familia: jo t'estimo, te venero y fénte altar en mon cor, te dedico mas aspiracions totas en defensa de ta justa causa: t'ofereixo mas forsas, petitas per lo que voldría, pocas per lo que mereixes.

Estén ton mantell de primavera arreu la terra tota que'ls homes de bona voluntat volen de son fruit sanitós, nutrirse.

Tu ets el bálsam per la mare de dolor transida, perque'ls teus fills esclaus del odi buscaban fora de tu lo que sols, tu pots donarlos, perque tan sols tu ho tens: llibertat, pau, amor.

Germans nostres, fills del treball! apreném de Solidaritat y estimemla tots, los de tot lo mon, y quan ne trobeu un que malparli d'ella y no pugueu convéncel, compadíulo y aparteusen, es pasta d'esclau, llevor que ha devingut grama, cadena que traba la roda del adveniment de la Fraternitat humana.

RAMÒN TARRAGONA

18-5. Agramunt.

El día dels homes de fang

An en Puig y Ferreter. *..C'est la canaille, c'est la canaille.*

Nosaltres som la terra. Y la volém, la mare,
Ben nostra;.... ¡per nosaltres, de la montanya al plá!
—¡Prudents! Som la canalla. Som els esclaus encare
Peró tenim un día;—el nostre,—el de demá.

Y quan la mare ens cridi, tots hi serém ab ella:
Som durs. Som la feresa dura d'un alt destí.
Sobre els nostres viarany's cau la llum d'una estrella.
¡Prudents! No la veieu; pero nosaltres sí.

Nosaltres som la terra. Som els fills de la terra;
La terra s'es alçada potenta y s'ha fet sang:
Contra la pau dels altres imposarem la guerra.
¡Prudents, humils!... Mireunos. Som els homes de fang.

DIEGO RUIZ

ELS INÚTILS

Ho volem dirho, perque fa massa temps que dura el critiqueig, la insidia rastrera, la murmuració cobarda; ho volem dirho, y ho direm á la nostra manera, sense eufemismes, sense *dorar la píndola*, ab el llenguatge que parla el poble y els homes que no's deuen á ningú, no més que á la seva conciencia y al ideal suprém que defensan, sense aspirar may, may, per aquest motiu á ocupar cárrechs ni disfrutar prebendas.

Els que fem y redactem METRALLA hi posem en ella tot quant sabem y *qui fa tot lo que pot y sab, no ve obligat á més.*

Tot el nostre amor, tot el nostre saber, totas las nostras afeccions més íntimas y sinceras son pel deslliurament d'aquest tros de terra dels nostres amors, y de las nostras ilusions, que's diu Catalunya. No tenim, com vulgarment se diu, *ni rey que'ns mani ni papa que'ns excomuniqui.* En totas ocasions y atenintnos sempre ab lo estatuit en las assambleas de la Unió Catalanista, obrem tal, y com ens aconsella el nostre nacionalisme eminenment radical, eminenment democrátich; sortejem l'estat actual de tiranía, de reacció y despotisme en que vivim sotmesos, de la millor manera que'ns aconsellen las circunstancias, tinguent, no obstant, sempre fita la mirada al ideal suprem de nostres aspiracions.

Dihem tot aixó perque fa uns días que sentim butzinar á diferents burinots ab diferents y mortificants *rums, rums* tots ells.

Els uns, aquells que may s'han exposat á res, els radicals, valents y enérgichs en las penyas dels cafés, Ateneus ó centres, els qui al final de las vetlladas sempre demanan ¡Segadors! ¡Segadors! y cridan Visca Catalunya y..... apretan á correr quant veuen el sabre de un policía, aquells troban que METRALLA es massa *mansa, poch enérgica...*

Els altres, la colla dels *prohoms*, els intelectuals, els que creuen que fa sabi dur coll alt, fumar ab pipa, y portar els cabells llarchs, diuen ab tó despectiu y ab *pose* de académich cursi, que la troban *ordinaria, vulgar....*

Y uns altres, els panxacontens, els prudents, la gent del ordre, *los bién entendidos*, els que van á missa de dotze ab la senyora, (per qu'es moda) que llegeixen *El Brusi* y parlan castellá quan 's mudan *porque hase más fino*, que confessen y combreguen una vegada al mes, y no obstant robarían la túnica á Cristo si baixés á la terra, aquestos 'ns troban *exaltats, massa radicals, xicots comprometadors, imprudents...*

¡Inútils, mal patriotas! tots, escolteu: ¿Perque si considereu els uns que som *mansos (?)* no'ns envieu treballs nacionalistas tant radicals com vulgau fentvosent responsables? ¡Oh! es molt cómodo fer el radical en mitj de uns quants amichs y entre glopet y glopet de café! Baixeu á la palestra, doneu la cara al enemich, y allavors podreu criticar als *mansos* ab tota autoritat. Y á vosaltres intelectuals ¿per quant el guardeu el vostre intelectualisme? perque no el divolgueu? perque no'ns ajudeu? que creieu que ilustrareu al poble repapats en las butaques ó elegants balencins desde las penyas del Ateneu ahont més que crear, que ensenyar, que divulgar la ciencia, murmureu, critiqueu?

Perque no hi aneu al poble? que teniu por de rebaixarvos? *Més val esser bó que sabi*, diu en Pascal y vosaltres no sou bons. Sou uns egoistes. No deixareu rastre.

Y per ultim, als prudents, á la gent de ordre als *bien entendidos*, els direm pocas paraules.

Som dos línias paralelas, no's trobarem may, may; perque vosaltres viviu satisfets dintre la inmoral constitució de la societat actual, y nosaltres anem á enderrocarla; sou els qui més mal feu á la nostra terra, ab las vostres mitjas tintas y la vostra política acomodaticia. Ni us volem, ni volem que'ns volgueu. Volem que os consti á tots, criticayres, radicals de boquilla, intelectuals egoistas, prudents escanya pobres, nosaltres per demunt de totes aquestas miseries 'ns hem llensat al poble, prenyats d'entusiasmes, curulls de illusions, sedents de llibertat, ab ell confiem, ell ens enten, ell ens estima y á n'ell ns devem.

Confiem y confiem esperansats ab aquest poble, avuy descarriat per culpa vostra; confiem ab aquest poble catalá d'ánima generosa, de sentiments nobles, ab el poble, única força ab'l qual realisarem, apesar vostre ¡oh inutils! las grans y fecondes accions, que portarán el triomf del Ideal que'ns guía y encoratja á la lluyta, y pel qual traballem, tant com podem y sabem.

Peró tingau present que el poble te memoria, y tant com sap agrahir als qui l'estiman, sab axecrar, als qui poguentlo ilustrar no ho fan.

Tingueho present; ¡egoistas! inutils.

MANELICH DEL PUIGMAL

TASCA SOCIETARIA

Consultori del Treball

La creació d'un consultori quin fi exposaba en METRALLA núm. 9, es avuy ja un fet mercés á la filantropia y ver entusiasme que sent per nostre proletariat la junta del «Institut Obrer Catalá» quina ha donat tota mena de facilitats per poguer inaugurar lo més aviat possible l'esmentat centre de consultas referents al treball.

No soch lo més indicat en predir lo be que pot fer á la classe obrera, ni la falta que feya en nostra industrial ciutat aytal centre, m'atinch als resultats y de moment me faig la següent pregunta. ¿No hi ha consultoris médichs gratuits ahont poguer anar á consultar las anormalitats del cos? Donchs, ¿perqué no hi han d'existir aixís mateix per las anormalitats y dubtes del pensament?

¡Quants y quants errors y preocupacións no poden salvarse! ¡Quanta rutina podém fer desapareixer y sobre tot quants sabis de cartró caurán per terra!

Per demostrarvos lo necessari qu'es un centre per l'istil, vaig á explicarvos un cas rigurosament histórich.

Hi había un manyanet d'aquets que son amos y mossos tot d'una pesa, y per tant ab los inconvenients de tots y ab cap de ses ventatjes que había construit per encárrech una bomba de pou y una vegada instalada ab tot y estar perfectament construída no volía pujar de cap manera l'aygua. Era senzillament que l'home ignorant lo fonament científich d'aquets aparells y no tenint noció de lo que era la presió atmosférica había situat la bomba á una altura sobre lo nivell del líquit de onze metres.

Donchs casos per l'istil á cada pas se tocan, nostres obrers dominan perfectament la práctica, mes en general no tenen ni las més lleugera noció teórica, fan las cosas mecánicament y á treurels de la condició de máquinas es á lo que tendirán nostres esforsos. Falta are únicament que mereixem la confiansa del obrer y vinga sens recel á exposarnos sos duptes.

Veniuhi obrers, que los que formem lo consultori no som sabis petulants, ni senyors estirats que vos tingan de preguntar inquisitorialment y vos hagin de contestar ab cerimonia, som sols joves entusiastes del progrés y aymants del nostre poble qu'hem tingut ocasió de dedicar més horas que vosaltres al estudi. No tenim la pretenció únicament d'ensenyar, estem ab la seguretat que ab nostres preguntas també apendrém quelcom.

Veniuhi un dia y altre sense por de cansarnos y qualsevol qui siga vostra manera de pensar en materia religiosa y política, que aixó no vos ho hem de preguntar, á tots vos rebrém ab goig, no vos demanem res ni vostre vot, ni part de vostres estalvis, volém únicament mereixer vostra simpatía y caminar ab vosaltres y ben units vers la Vritat y d'aquest modo formar de nostra estimada Catalunya un poble altament conscient y agermanat.

En lo domicili del «Institut Obrer Catalá» carrer del Carme, núm. 107, tots los dijous comensant lo prop vinent dia 13 dels corrents y de vuyt á nou del vespre vos esperem.

RAMON PUIG Y NEGRE

Del meu calaix

Histórich.

Els que tingueren l'honor de tractar á n'en Joan Prim, el coratjós capdill catalá, gloria de la patria, conten que aquét parlava molt malament la llengua *oficial*. Aixó li va valdre moltes crítiques y un día trobantse en una reunió palatina un alt parsonatje li retregué com una petita vergonya la seva mala pronunciació, pero'l gran home respongué ab tota la naturalitat del mon:

«Sepa su señoría que si yo digo *palasio* por palacio y *plassa* en lugar de plaza *es para que sepan que soy catalán.*»

***

Un contrasentit:

Es un verdader contrasentit aquella estúpida afirmació de qu'existeis encare el partit *lerrou-xista*, car jo no comprench com pot haverhi res *lerrou-xista* si en Lerroux ja no xista ni xistará....

ZENGOWISKY.

Futurisme Dinámic-Catalá

Esbart d'acció Nacionalista

BARCELONA

D'aquesta novella entitat hem rebut la següent alocució que ab molt gust transcribim:

«Honorable company:

Les mágiques concepcions de Deslliurança! i Avenç!.... ressonen per tots els indrets de nostra gloriosa Nacionalitat i aquestes ansies de renovellament que abrusen nostres pits, aquest encoratjador halé de trocejar motllos, d'enderrocar fites d'enrunar fronteres encarcarades i falses, ho encarná un entussiasta vident de la nostra Catalunya am la nova Creació de **Futurisme.**

Aquesta es la senyera que fem onejar á tots vents, al entrar coratjosos á la lluyta..... aquesta es la flama que fa pantejar hardidament nostres pits de novells

creuats i al bell mig del colpejar dels cers i llances dels combatents, en l'aixordador bruit dels tirs am que's donen el bon-jorn els campions de les Idees santes, nosaltres am l'ánima vessanta d'enriolades esperances fem papallonejar l'encisadora aubada del Avenir, les suaus visions de les urbs mondials, de les Patries veres, enclós tot, am la sugestiva llengenda de nostre Esbart, saludem-la falagueramentt..... es el **Futurisme Dinámic-Catalá** qui propagará les Doctrines sublims de son programa am publicacions impreses que espargirá com rosada benfactora pera fecondar i fer granar els intel-lectes herms y aixuts dels bons fillsde Nostra Patria no amarats encara per les Idealitats del Nous Cenacles.

El Comité Directriu que compta ja am ferventes adhesions de braus propulsors comarcals y amb altres residents als emporis de la Ciencia del extranger, vos prega que acepteu la comanda de coadjuvar á la nostra tasca, convertintvos en apóstol del **Futurisme Dinámic-Catalá** en aquest poble, cuidant d'obrir els ulls dels nostres amics que encara no capeixin la Futuritat qui am sos vitals principis fará ressorgir al enuucs cadavérics que jeuen somorts en les fredes lloses dels ideal falsos i orfes de vera cultura.

Company! nostra encaixada i avant! virior i no defallim! veniu am nosaltres i am la remor del Futurisme nostr'idea Mater colpejem l'enclusa del conservadurisme intelectual, i fentse forts pera esmicolar les febles pilastres del «No hi ha mes enllá», assolirem la posesió d'un Avenir, prenyat de les mes perfectes grandeses.

Sentim-se'n joiosos d'esser lluitadors d'aqueixa conquesta i junyim nostres veus ressonantes perque com perfum de Vida Nova, s'aixequi de tot Catalunya l'imperial crit de **¡Volem esser i serém!**

Dr. Tomás Madurell; Dr. J. Guilera i Queraltó; E. Fontbernat i Verdaguer, d'Anglés; Dr. Remigi Juncá; Josep Puig i Esteve; J. Sanxo i Farrerons; E. Cuscó; Dr. Josep de Subirá, del Panadés; Llic. J. Badosa i Guardiola; Abel Castanyer i Fradera, de Züric; Josep Pinyol i Vilá; Josep Mont; Jaume Angli; Joaquim Dachs; Joan Barberá, de Lleida; Joan Sanqué i Basté; Feliu Basté de Buenos Aires; Ramón Masip, de New-Yorck; Ramón Sarget; Pere Badosa; Vicens Buforn, del Vallés; Marián Fonollar, de Londres; Dr. Alvar Saenz i Lerma, de Polonia; Doctor Jordi Villarroel, de Entenza; Francesc Varnef, de Viena.

FUNCIONAMENT DEL FUTURISME DINÁMIC-CATALÁ.

Els que desitjin esser socis d'aquest Esbart d'acció nacionalista, deurán satisfer, al menys, la quota anyal de 2 pessetes que'ls donará dret a rebrer totes les publicacions del **Futurisme Dinámic-Catala**, a pendrer part en tots els actes que s'organisin, ensems que a l'elecció dels cárrecs del Consell Motriu.

S'admetrán també socis de merit i colectius, que ho serán les entitats i particulars que fassin donatius pera'l sosteniment d'aquesta entitat, quins rebrán 15 exemplars de totes les publicacions del **Futurisme Dinámic-Catalá.**

Pera les adhesions, deuen dirigirse fins al 15 de Juny al senyor President: Carrer de Casanoves, 83, Sant Andreu de Palomar, especificant la qüota i'l lloc de la seva residencia.»

REMITIT

Sr. Director de METRALLA.

Present.

Molt Sr. meu: Els motius de dirigirme á V. es per exposar á la seva consideració el fet que'm passá al anar á demanar treball á casa del Sr. Lamaña quin establiment es á la Plassa de la Universitat, núm. 7, ab el nom de «La Permanente».

Las condicions que'm proposá, foren las següents: horas de treball de 8 del matí fins á las 9 y mitja de la nit, poguentse prorrogar el dia que á ell li vingués bé, fins á las 11 ó 12; dias festius igual que'ls feiners exceptuant els diumenges que te exposició fins á las 2 de la tarde hora en que els dependents comensan el descans dominical; el salari qu'ofereix es de 30 pessetas mensuals, tenint 20 anys el pretenent de dita plassa. Al mateix temps dit senyor posseeix unas fullas impresas en las quals obliga á firmar á tot dependent qu'entra á las sevas ordres; en ditas fullas fa renunciar els drets qu'el Codich de Comers ampara á tot dependent.

Creyent qu'aquests detalls son de molta importancia dintre la molta explotació que ja existeix dintre dels Dependents Mercantils, ho posém á la seva consideració pera que's fassi ressó d'aquesta explotació qu'existeix en dita casa.

Donantli moltas mercés per la publicació de la present, li desitja molts anys de vida pera treballar per la causa de Catalunya y nostre classe. Queda de V. affm. s. s. Q. S. M. B.

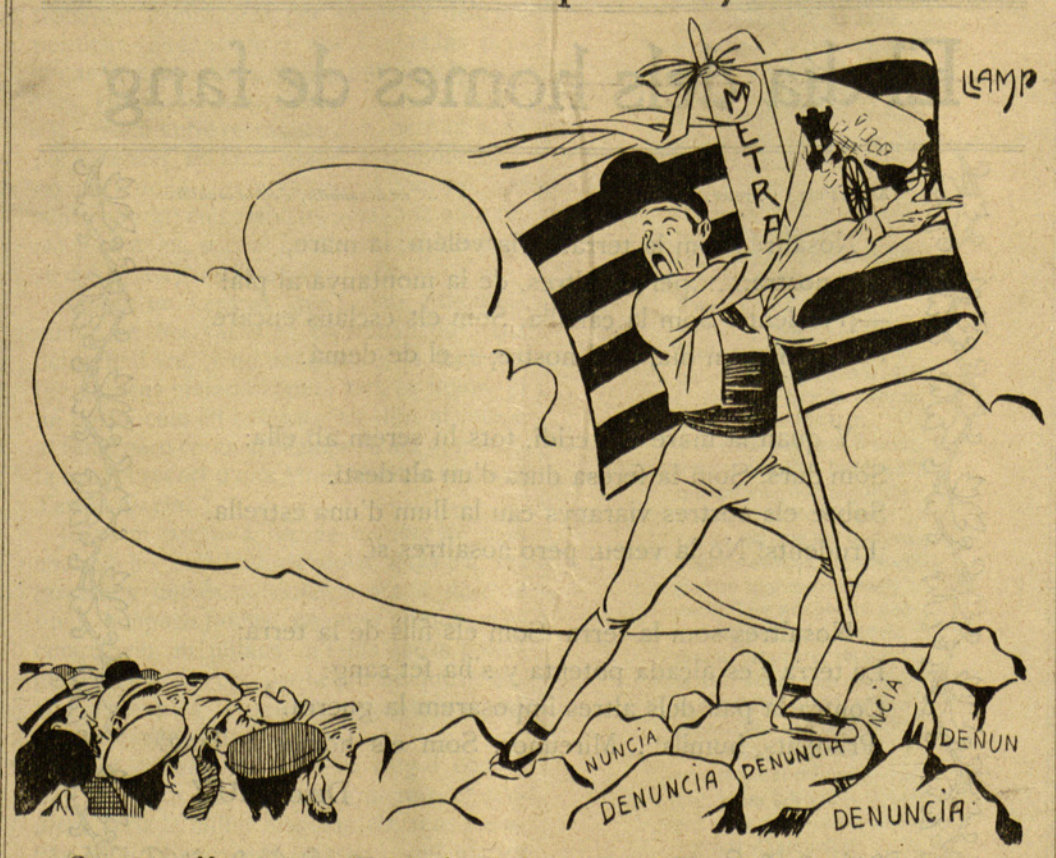
MARIAN CALL

Baix de S. Pere, 37, 3—2.

Metrallades

Mercés, moltas mercés, las donem y ben sinceras á tots els que han treballat y treballan pel deslliurament de nostre estimat company en Primitiu Quintana y á tots els qui procuran ab las sevas atencions y las sevas visitas á la presó ferli menys aflictiva la seva situació.

Are més que may

Companys: METRALLA contra tots els entrebanchs seguirá *avant, avant* sempre. Seguiume y no temau; l'Autonomía s'apropa.

Mercés molt especials als senyors Junoy y Rusiñol y Vallés y Ribot els quals se'ns han ofert en tot y per tot á fi de recabar la prompte llibertat de nostre director. Que Catalunya els hi pagui.

♠

Textual:

Som al dissapte al vespre, al devant de la Sala Balmes (Granvia) ex-Fraternitat lerrouxera, avuy convertit en elegant saló d'espectacles, ahont per vint centimets s'hi passa una hora d'allò més divertida.

Un jove obrer ab els céntims á las mans s'acosta á la taquilla y pregunta á la senyoreta que despatxa las entradas:

—¿Escolti ¿qu'es d'en Lerroux aquest cinematograf?

—No senyor, no senyor.

—Donchs sent aixís... dónguim dos entradas. Li he preguntat si era d'en Lerroux perque en aquest cas jo no hi hauria entrat puig no protegeixo als butxins del obrer y als perseguits per estafa.

Es veu que aquell company de trevall, no porta llana al clatell com els qu'encare seguexen á n'el burgés *Panxampla* D. Alejandro Lerroux y Garcia ex-anarquista, ex-antimilitarista, y ex-diputat per obra y gracia de la gent honrada de Catalunya.

♠

¡Pró Ferrer!... Y ¿pró Nakens? y ¿pró Mayoral? y pró els altres presos?

¿Que no son tant de planyer els uns com els altres? ¿Que contesteu, *altruistas del Retroceso?*

Potser l'enigma el trobariam observant que en Nakens, en Mayoral y els altres son uns pobres de diners; y en cambi en Ferrer ha sigut y es molt rich.

¡Pró Ferrer! Pró... mil pelas. ¿Que hi dius Alejandro?

Y per avuy prou de aquest color.

Ja vindrá l'ocasió y parlarem *largo y tendido.*

♠

Las fogueras de S. Joan.

La Comissió executiva dels fochs patriótichs, domiciliada á la vila de Capellades, ha fet una crida á tots els solidaris de Catalunya, perque á las 9 hores en punt de la revetlla de S. Joan, en tots els cims més alts de nostra terra hi sia encesa una colossal foguera, y el conjunt de totes serán una fantástica manifestació d'unió de solidaritat entre'ls bons fills de aquesta terra.

L'idea qu'es hermosa pot contar desd'ara ab nostre modest concurs.

♠

Ha sigut denunciat y recullit el darrer número del periódich *Tierra y Libertad.*

Donemse las mans, companys.

¡Qué contents que deuen estar els lerrouxeros y demés reaccionaris!

♠

Hem rebut una lletra firmada per un subjecte que firma José Esteban Murillo, el qual entre altres bestiesas ens diu lo seguent:

«Que todos ustedes son unos canallas, cobardes, cochinos sin agallas bastantes para batirse con ningún español ni menos con ninguno que haya nacido hijo de buena madre, pues no dejan ustedes de comprender que esto les es á ustedes imposible porque les falta valor, dignidad y educación.

Es cuanto puede manifestarles un honrado español como es el que suscribe la presente.

JOSE ESTEBAN MURILLO

Cortés, 602, 1.º»

Are be; nosaltres y potser concedint al subjecte de referencia un honor que no's mereix ens personarem á n'aquest domicili, y ahont ningú ens ha sapigut donar rahó de aquest fulano.

Verdaderament es veu que D. Esteban Murillo, *es un hombre de valor y dignidad*, á la alsada de una gallina.

♠

Teteri... teteré... tarará...

Es fa sapiguer que's ven una farmacia molt acreditada y sobre tot molt *popular*.

El preu es un xich crescut, pero si tenim en compte lo que dita farmacia conté resulta un bon xich barata.

Figureuvos que á excepte del rotúl, las vidrieras, la estanteria, el taulell, els vidres, un fogó de gas, las *lámparas*, els pots, las medicinas y unas quantas facturas del manyá, pintor, lampista, fuster, que s'han de pagar, tot lo demés passará á ser propietat del comprador tan bon punt hagi efectuat el pago.

Per més informes dirigirse á la mateixa farmacia, á la redacció de *El Progreso*, ó be al senyor Lerroux, ó sino á un metje que ja habia entrat ab tractes pero que no va badar.

♠

Tenim en cartera un article radicalment regionalista original de D. Emiliá Iglesias, redactor de *El Progreso*, que publicarem dintre poch.

♠

En la ressenya que feyem de la Festa Nacional Catalana deyem «La Nova Colonia Gironina, á la qual se deu aquest alegre número de la Festa mereix tota mena de elogis y de felicitacións». Donchs bé: á n'aquestas ratllas tenim de ferhi una petita ampliació y es aquesta: «que á dita festa hi contribuiren el *Foment Popular de la Sardana* y *Foment de la Sardana*».

Cada cosa en son lloch y que'ns dispensin l'oblit del tot involuntari.

♠

Una pregunta sense mala intenció.

Ens agradaria sapiguer ab quina forma s'han empleyat las 2,750 pessetas producte ab la suscripció que obrí *El Retroceso* per enviar gent á Madrid á portar *datos* á favor d'en Ferrer, en el judici oral que se está celebrant. També voldriam sapiguer quinas personas hi han anat y com se ha distribuit tota la quantitat esmentada. No duptem que els amables senyors de *El Retroceso* ens ho explicarán tot, fil per randa. Per lo que pugui ser esperem la resposta... assentats.

♠

El Pueblo, diari d'en Blasco Ibañez amenassa ab un dia de sang si els catalans ens atrevim en anar á saludar als nostres germans autonomistas de Valencia.

Nosaltres hi anirem. Pero consti que prenem bona nota de aquestas amenassas pera el dia de demá poguer exigir las degudas responsabilitats, si es que passa quelcom anormal.

♠

Per manca d'espay deixem per la próxima setmana, la publicació de una *intervíu* celebrada pel célebre ex-regidor de Valencia Sr. Vinaixa ab dos senyors més á las taulas del *Torino* el dijous de la setmana passada, entre una y duas de la tarde. *En ella verán señores* el plan que portan per anar á la Assamblea de Madrid, la opinió que li mereix Solidaritat, y el carinyo rabiós que'ns professa als de METRALLA.

♠

Al entrar el número en máquina continua encare á la presó el nostre director en Primitiu Quintana.

Per la seva llibertat provisional ens demanan *nada menos* que *sis mil* pessetas, que no tenim ni sabem ahont buscarlas.

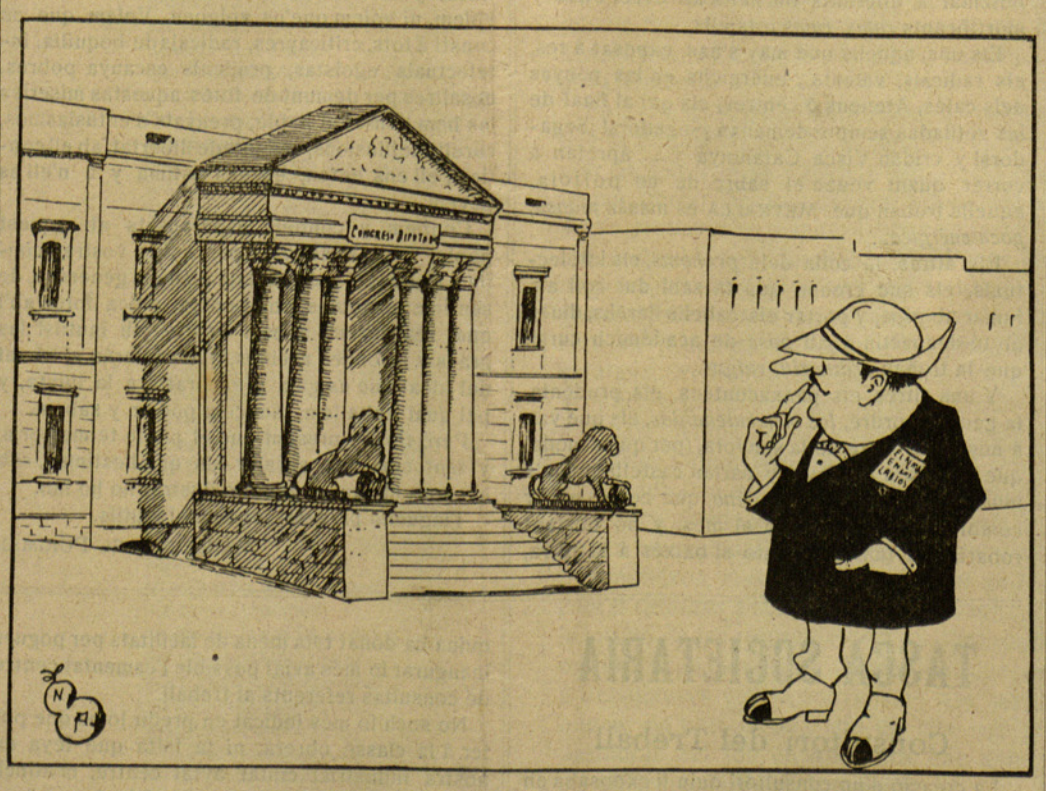
Si fossim lerrouxeros ja las tindriam; una carteta al farsant Moret, ó á n'en Romanones (a) *pata galana*, y tot arregladet, pero som nacionalistas y... *nada que duro con ellos.*

♠

Pochs dias avans del criminal y salvatje atentat perpetrat á Hostafranchs, ab la cooperació de unos quantas... donas y trinxeraires, D. Alejandro Lerroux y Garcia ex-diputat, digué que habria victimas y que las primeras de recibir el bautismo de sangre serian sus antiguos amigos.

La amenasa es cumpli, salvatjament, miserablement; no obstant en Lerroux segueix pasejantse y exhibint la seva fatxa de burgés, y els seus brillants de alt preu pels nostres carrers.

L'ex-emperador filosofant

... jo que avans era'l *pinxo* d'aquí dins, m'he hagut de quedar per culpa dels *renajuadós, canallas, sabandijas, clericales catalanes* ab... un pam de nas...

¡Pobre Moret, com ho farà sense'l meu concurs!

CORRESPONDENCIA

Ramón V. Montanya: La redacció de METRALLA no som com els lerrouxistes; rebem á la gent tal y com se presenta. Lo que vosté fá es, sencillament ridicol. —J. Montané: Ha passat l'oportunitat.—Agustí Mas: Moltas mercés. En parlarem. — Y Molins Sembra, mercés y cregueu que no pararem may.—Sahagun: Teniu rahó, som masa condescendents ab els ximples.—J. Saboya: Es massa satirich.—Amorós: Arribá tart.—M. Camps: id.—R. Barrufetino.: No va.—Agustí Subirats.: Si venen, trobarán tunyina seca, de totas maneras, mercés.—Futuriste.: Es denunciable.—J. Barbosa.: Pensem ferhi una campanya molt seria.—Tomás Llopart.: Arribá tart.—Estrenya-Caps.: No fa pel nostre periodich.—J. Vinyas.: Quelcom aprofitarem. (Quedan cartes per contestar).

Imp. J. Horta.-Barcelona